

ประวัติความเป็นมาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

องค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นหน่วยงานการปกครองท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งในหลายๆ รูปแบบ มีฐานะเป็นนิติบุคคล จัดตั้งตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัด พ.ศ. 2498 มีพื้นที่ความรับผิดชอบนอกเขตเทศบาลและสุขาภิบาล ภายในเขตจังหวัดนั้นๆ ทำหน้าที่บริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เพื่อพัฒนาท้องถิ่นให้มีความเจริญ พัฒนาและส่งเสริมความเป็นอยู่ของประชาชนให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และเพื่อให้ประชาชนได้เรียนรู้การเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย โดยการเลือกสมาชิกสภาจังหวัดเข้ามาเป็นตัวแทนในการควบคุมการบริหารงานฝ่ายบริหาร

องค์การบริหารส่วนจังหวัด ประกอบด้วยสภาจังหวัดและผู้ว่าราชการจังหวัด

1. **สภาจังหวัด** ประกอบด้วยสมาชิกสภาจังหวัด (ส.จ.) ซึ่งได้รับเลือกตั้งมาจากประชาชนตามเกณฑ์ราษฎรที่กฎหมายกำหนด มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ 5 ปี ทำหน้าที่ฝ่ายนิติบัญญัติ และควบคุมการบริหารงานของผู้ว่าราชการจังหวัด โดยมีประธานสภาจังหวัดและรองประธานสภาจังหวัดหนึ่งคน ทำหน้าที่ดำเนินกิจการสภาจังหวัดให้เป็นไปตามข้อบังคับการประชุมสภาจังหวัดและมีคณะกรรมการสภาจังหวัด ทำหน้าที่ตามที่สภาจังหวัดมอบหมาย

2. **ผู้ว่าราชการจังหวัด** ทำหน้าที่หัวหน้าฝ่ายบริหารและเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดของข้าราชการส่วนจังหวัด และลูกจ้างขององค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยมีปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด และหัวหน้าส่วนราชการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นผู้บังคับบัญชารองจากผู้ว่าราชการจังหวัด โดยแบ่งส่วนราชการออกเป็น 2 ส่วนคือ

1. สำนักงานเลขานุการจังหวัด มีหน้าที่เกี่ยวกับกิจการทั่วไปของจังหวัด มีเลขานุการจังหวัดเป็นผู้ปกครองบังคับบัญชาและรับผิดชอบงานในหน้าที่

2. ส่วนต่างๆ ซึ่งจังหวัดตั้งขึ้น มีหน้าที่เกี่ยวกับกิจการส่วนจังหวัดนั้นๆ มีหัวหน้าส่วนราชการเป็นผู้ปกครองบังคับบัญชาและรับผิดชอบงานในหน้าที่

ต่อมาในปี พ.ศ. 2540 องค์การบริหารส่วนจังหวัดได้เปลี่ยนรูปแบบการบริหารงานใหม่ โดยการตราพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 โดยยกเลิกพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัด พ.ศ. 2498 และที่แก้ไขเพิ่มเติมทั้งหมด อันมีผลทำให้ผู้ว่าราชการจังหวัด ปลัดจังหวัด และนายอำเภอซึ่งเป็นราชการส่วนภูมิภาค ต้องพ้นจากการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามกฎหมายรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ซึ่งกำหนดให้ท้องถิ่นมีความเป็นอิสระในการบริหารงานตามหลักการกระจายอำนาจ ส่งผลให้รูปแบบขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเปลี่ยนแปลงไป ดังนี้

1. **โครงสร้าง** ประกอบด้วยสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด และนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด

2. **สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด** ประกอบด้วยสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามเกณฑ์จำนวนราษฎรที่กฎหมายกำหนด วาระในการดำรงตำแหน่ง 4 ปี มีประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดและรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ทำหน้าที่ฝ่ายนิติบัญญัติและควบคุมการบริหารงานของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด และมีคณะกรรมการประจำสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดทำหน้าที่ตามที่สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดมอบหมาย

/ 3. นายกองค์การ...

3. นายองค์การบริหารส่วนจังหวัด มาจากการเลือกตั้งของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด และนายกองค์การบริหารส่วนไปแต่งตั้งรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดตามจำนวนที่กฎหมายกำหนด นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดทำหน้าที่เป็นหัวหน้าฝ่ายบริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัด ทำหน้าที่ดำเนินการอันเป็นหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดตามมติของสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด และทำหน้าที่เป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดของข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด และลูกจ้างประจำ โดยมีรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด และหัวหน้าส่วนราชการที่จัดตั้งขึ้นเป็นผู้ช่วยตามลำดับ

4. พื้นที่ความรับผิดชอบ เต็มพื้นที่ทั้งจังหวัด มีฐานะเป็นนิติบุคคล

5. การแบ่งส่วนราชการ แบ่งออกเป็น 5 ส่วน คือ ส่วนอำนวยการ ส่วนกิจการสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ส่วนแผนและงบประมาณ ส่วนคลัง และส่วนช่าง โดยมีหัวหน้าส่วนเป็นผู้ปกครองบังคับบัญชาข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด และลูกจ้างในส่วนนั้นๆ

1. ประวัติความเป็นมาของการเก็บภาษีบุหรี

เนื่องจาก พ.ร.บ. องค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 มาตรา 64 กำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจจัดเก็บภาษีจากบุหรี เพื่อเป็นรายได้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยคณะรัฐมนตรีได้มีมติมอบหมายให้กรมสรรพสามิต กระทรวงการคลัง เป็นผู้จัดเก็บภาษีดังกล่าวแทนองค์การบริหารส่วนจังหวัด เนื่องจากปัจจุบันกรมสรรพสามิตบริหารการจัดเก็บภาษีจากสินค้าประเภทบุหรีอยู่แล้ว และลักษณะของภาษีบุหรีที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดต้องจัดเก็บนั้น มีลักษณะเช่นเดียวกับภาษีสรรพสามิต กล่าวคือจัดเก็บตามสภาพ คือ ยาสูบมวนละ 5 สตางค์ ประกอบกับสรรพสามิต กระทรวงการคลัง มีหน่วยงานในระดับจังหวัด และระดับอำเภอครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศ ดังนั้น จึงมีความพร้อมที่จะร่วมมือกับการพัฒนาในระดับท้องถิ่นโดยการเก็บภาษีแทนองค์การบริหารส่วนจังหวัด

ประเภทของสินค้าที่จัดเก็บแทน อบจ. ได้แก่ บุหรี (บุหรีชิกาแรตและบุหรีชิการ์) ในอัตราส่วนละ 4.45 สตางค์

ผู้มีหน้าที่เสียภาษี ได้แก่ ร้านค้าที่ได้รับใบอนุญาตขายยาสูบประเภทครึ่งละไม่เกิน 1,000 มวน (ประเภท 3 หรือ ป.3) และร้านค้าที่ได้รับอนุญาตให้ขายยาสูบประเภทขายครั้งละไม่เกิน 20,000 มวน (ประเภท 2 หรือ ป.2) ซึ่งขายครั้งละไม่เกิน 1,000 มวน (50 ซอง)

ความรับผิดชอบของภาษี เกิดขึ้นเมื่อได้รับมอบสินค้าไว้ในสภาพค้าปลีก โดยผู้ค้าปลีกมีหน้าที่เสียภาษีในเวลาที่มีความรับผิดชอบในวันที่จะต้องเสียภาษีเกิดขึ้น

การจดทะเบียนสถานค้าปลีก การแก้รายละเอียดต่างๆ เกี่ยวกับการรับสินค้าเข้าสถานค้าปลีก การยื่นแบบรายการภาษีและการชำระภาษี ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนจังหวัดที่กำหนดไว้

2. ปัญหาของการจัดเก็บภาษีบุหรี

2.1 ไม่สามารถจัดเก็บภาษีได้เต็มเม็ดเต็มหน่วย ทำให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดขาดรายได้ เนื่องจากสถานค้าปลีกไม่ยอมไปชำระภาษีตามที่กฎหมายกำหนด

/2.2 ปัญหาบุหรีข้ามเขต...

2.2 ปัญหาบุหรี่ข้ามเขต เนื่องจากบางจังหวัดยังไม่ออกข้อบัญญัติจัดเก็บ ทำให้มีการนำบุหรี่จากที่อื่นมาขาย รวมทั้งในเขตกรุงเทพมหานครด้วย ทำให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดขาดรายได้

2.3 ประชาชนยังไม่เข้าใจเกี่ยวกับการเก็บภาษีบุหรี่ เนื่องจากเป็นกฎหมายใหม่ ประชาชนยังไม่เคยชิน และสับสนระหว่างค่าธรรมเนียมใบอนุญาตและภาษี

2.4 แบบฟอร์มที่ใช้ในการจัดเก็บภาษีบุหรี่ปริมาณเกินไปทำให้ประชาชนยุ่งยากในการกรอกประกอบกับผู้ค้าปลีกประเภทที่ 3 การศึกษาคำ เขียนไม่ได้ อ่านไม่ออก

3. แนวทางการแก้ไขปัญหา

3.1 กรมสรรพสามิต กระทรวงการคลัง และโรงงานยาสูบได้ประชุมร่วมกันเพื่อกำหนดให้ผู้ค้าส่งบุหรี่ (ประเภท 1) เป็นผู้จัดเก็บและชำระภาษีแทนผู้ค้าปลีกประเภท 3 โดยการให้ผู้ค้าปลีกประเภท 3 มอบอำนาจให้ผู้ค้าส่งประเภท 1 เป็นผู้ดำเนินการชำระภาษีแทน (เพราะผู้ค้าปลีกประเภท 3 ไปซื้อจากประเภท 1)

3.2 ปัญหาบุหรี่ข้ามเขต โรงงานยาสูบได้กำหนดราคาขายบุหรี่ทั้งในเขตกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัดทั่วประเทศ ในราคาเดียวกัน หากจังหวัดใดไม่ออกข้อบัญญัติจัดเก็บจังหวัดนั้นก็ไม่ได้ภาษี ทำให้ทุกจังหวัดต้องออกข้อบัญญัติจัดเก็บในอัตราเดียวกัน

3.3 ในส่วนปัญหาเกี่ยวกับประชาชนไม่เข้าใจในการจัดเก็บ องค์การบริหารส่วนจังหวัดก็ได้ประชาสัมพันธ์ชี้แจงทำความเข้าใจกับประชาชนในพื้นที่เพื่อให้เข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ว่าทำไมต้องเสียภาษีบุหรี่ เมื่อจัดเก็บแล้วรายได้ส่วนนี้ไปไหน เป็นต้น

3.4 ในเรื่องของแบบฟอร์มนั้น กรมสรรพสามิตกำลังปรับปรุงแบบฟอร์มเพื่อให้สะดวกในการชำระภาษี คือให้เป็นเอกสารเพียงฉบับเดียว เพื่อให้ง่ายและสะดวกในการดำเนินการแก่ประชาชนผู้มีหน้าที่เสียภาษี อันจะทำให้ประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

.....